

Naar man i Lovgivningen — og det gjælder ikke alene i Sandholovgivningen i Forholdet mellem Godseiere og Fæster, men det gjælder i alle Tilfælde, hvori der er Spørgsmaal om, at de Ret og Ejkel mellem To — nævner de Vedkommende, har man altid troet og tror fremdeles, at man derved ikke udelukkende mente den paagjældende Person, men at man kun mente, det var ham, som enten skulde opfylde den og den Forpligtelse eller skulde have den og den Ret. Naar man taler om, at Godseieren skal overlevere enhver Gaard til den nye Fæster efter lovligt Syn, mener man ikke, at Godseieren skal møde paa Pladsen og selv paavise, Alt, men man mener, at han skal lade det gjøre, og siger man, at Fæstebonden skal være pligtig til at holde Gaardens Bygninger i forsvarlig Stand, mener man ikke, at han selv skal være Murmester, Tømmermester, og Tækker paa Taget, men man mener, at han skal staa til Ansvar for, at Arbejdet bliver gjort; man overlader til ham, om han vil gjøre det selv, hvis han kan, eller han vil lade Andre gjøre det. Det kunde derfor ikke Andet end undre mig, at man, da Sagtansordningen af 20de Mai 1840 og siden Loven af 25de Marts 1851 gav Brugerne af Jord, som ikke havde Sagtret, en vis Ret til at værne deres Eiendom imod vilde Dyr, fik at se, at forskellige Godseiere gjorde den Forklaring gjældende, at det kun var Brugeren eller Fæstere selv, som havde denne Ret, medens man, naar han vilde overlade Andre at udøve denne Ret, tog Vægsen fra Vedkommende og mulktrede dem, fordi de havde begaaet Noget, der var ulovligt. Ved forskellige Sager, der bleve anlagte i den Anledning, viste det sig ogsaa, at der virkelig var Jurister, som gik ind paa denne Betragtning, og som demte de Vedkommende. Dette gjorde, at jeg den 16de November 1852 tillod mig her i Folkethinget at indbringe et Lovforslag, som jeg, da det kun bestaar af 5 Linier, tror med den høitærede Formands Tilbedelse at turde oplæse. Det lød saaledes: Den Ret, som Loven af 25de Marts 1851 §§ 13 og 14 giver enhver Jordbruger til i visse Tilfælde at jage og fælde Kronvildt og Daavildt og til med Skydevaaben at dræbe visse skadelige

Jugle og Dyr, er han ogsaa berettiget til at lade udøve ved Andre. Dette var ikke Andet, end hvad jeg fandt, ligesom laa i de vedkommende Lovparagrafer, men jeg troede dog, det var nødvendigt at fremkomme med et Lovforslag, i saa Henseende, for enten at blive oplyst om, at denne min Betragtning var rigtig, og da at saa Sagen afgjort ved en ny Lov, eller at blive overbevist om, at min Betragtning var rigtig, og derfor at saa det slaaet fast, at der ikke behøvedes nogen ny Lov i den Retning. Da jeg fremkom med dette Forslag, gjorde jeg opmærksom paa, at det Naturlige vilde være, at Loven ikke indskrænkede den Ret, der var givet Brugeren til hans Person, alene, men at han maatte være berettiget til at lade den udøve ved Andre, og jeg viste tillige, at det, naar Lovgivningen fandt det nødvendigt, at give Brugerne af Jorden denne Vægsret for deres Eiendom, kun daarligt vilde staa i Harmoni dermed, ider som man ikke vilde indrømme dem at udøve den ved Andre, thi da vilde gamle og svagelige Brugere, eller Enker, der havde Brugsbretten, være aldeles berøvede den Ret, som Lovgivningen dog maatte antages at ville give alle Brugere, naar den gav en saadan Lov. Jeg motiverede mit Forslag ved, at det dog havde vist sig, at dels Godseierne, dels Retsbetjente ikke hylkede denne Betragtning. Jeg anførte som Noget, der maatte bestyrke min Forklaring af Ordene, at Loven af 1851 ikke behøvede sig selv, som noget Nyt, men netop anmelder sig som en Udvidelse af Anordningen af 20de Mai 1840, og jeg gjorde opmærksom paa, at man, naar man vilde kjende Lovgivningens Mening, da Anordningen af 1840 emanerede, kunde henvende sig til de Motiver, som ledsagede Lovudkastet, da det blev forelagt i Standerne. Jeg henviste i den Anledning til den jydste Standertidende for 1838, hvorefter Kommissarius oplyste, at det oprindeligt havde været Regjeringens Mening, foruden den Ret, der her var givet Jordbrugere, tillige i samme Paragraf at give dem Ret til at fange og dræbe Ræve, men der paa hedder det: Regjeringen lod denne Bestemmelse gaa ud af Paragrafen, fordi det kunde muligt nogle Lediggængere paa Godset,